

ירושלים, יום ב', 17.4.44

בשעה 10:00 בנקר באו אלי באי-כוח המרכז הארצי של המכבי בא"י

ה'ה' דר' לוין ומלש.

ה' מלש אמר שנראה לו שהמכבי התחזק בשנים האחרונות בהרבה, והראה ככרוך להוציא לפועל פועלות שונות המוכיח שהוא יכול להיות גורם ציוני רציני, אך אין מתחשבים בהור כזה, כי הציונות בגויה על בסיס של מפלגות, ועל בסיס זה אין להמכבי מקום, ואין הם יודעים איך לבוא על סיפוקם כשאינם רוצים להצטרף למפלגה זו או אחרת, אך לדעתם צריכה לקבוע הפונקציה הציונית שהם עלולים לסלא. הם יכולים לפעול הרבה בארץ ועוד יותר בחו"ל, ביחוד בארצות האנגלו-זכסיות ובמזרח הקרוב.

המכבי היה מסוללי הדרך במזרח הקרוב, אך הציונות הרשמית מתעלמת מזה. הם היו הראשונים שניתחו פעולה ציונית בקאהיר, אלכסנדריה, הליופוליס ויש להם גרעין גם בפורט סעיד, אך פעולת הסוסדות נעשית עכשיו ללא כל קונספס אתם. המכבי כסרמוליסטניה ובסוניס קיים כבר מלפני המלחמה הזאת, הם גם השתתפו במכביה, עתה חידשו את הפעולה. בביננאזי היה מקרה קשה שחיילים הפריעו לפעולת המכבי ודרשו לבטל את השם מכבי שניתן לאגודה המקומית (דב"ג: מה הפגיעה, לכל החיילים יש זכות לעשות פעולה).

הם דורשים עזרה והכרה, גם מחלקת העליה צריכה להתחשב בקיום המכבי כשהיא פועלת בשטח שליחת שליחים והכשרתם. הם מחנכים אלפי חברים בחו"ל לציונות שמידושה עליה לא"י, והם רוצים לעמוד אתם בקשרים גם לאחר כואם לארץ. אם בכירות או כדמסק פועל החלוץ, הרי זה בא בעקבותם. המכבי משרת את הציונות ולכן הוא יכול לדרוש מהממשלה שלנו. מכיר בזה ולתמוך בו, ותהי כל הפועל בציונות אינו פועל רק לסוכת הציוני, הוא חושב גם על עצמו.

בשאלת החלוצ - שמענו על הטאמנים להקים חלוצ אחד, אנחנו

מקדמים זאת כברכה, אנחנו מוכנים לתת יד, מבקשים לשתף אותנו (דב"ג: אתם אירגון חלוצי?), איננו רק כדור-רגלנים, אנחנו עושים הרבה יותר מזה, אנחנו מחנכים את הנוער - זו היא טעולה ציונית, זו היא ~~מטרה~~ פעולה פוליטית. הנוער שלנו הולך לחלוציות, ואם גם קרה הסקרה שהוא ניתק את הקשרים אתנו אנחנו מסייכים בפעולתנו, ארצנו ברעין חדש, הנמצא בקבוצת שילר, ואנחנו איננו רוצים לוותר על פעולה זו.

אלו דרישותינו;

- א. לשתף אותנו בכל פעולת החלוצ ותכשרת השליחים וכל מקשור בזה.
 - ב. התחשבות בנו בכל תכניות שיכון חיילים וישובם, היות והמכבי היה בין הגורמים שנתן מספר רב של חיילים.
 - ג. הכרה בצורה ברורה יותר בטט הבטחון - אם כי שט באנו קצת על שכרנו.
 - ד. שיתוף במחלקת הנוער, ולא רק במועצת המחלקה.
 - ה. תקיב.
 - ו. תשומת לב לאפשרויות של ניצול מדיני של קשרי הספורט הבינלאומיים.
- אמרתי להם שאם יש להם הצעות מעשיות בעניין האחרון נדון עליהן ברצון רב, אין להגזים בערך המדיני של הדבר, אבל אין גם לזלזל בו.
- הדברים האחרים, הרי אחדים מהוהים בעיני, בענין מחלקת הנוער אברר. שיכון חיילים - אנחנו עוסקים בחיילים ולא באירצוניהם, לא ניישב את החיילים על מי המפלגות, מוכרחת להיות מסגרת כללית. יש דברים שאנחנו מצטערים שהם מפוצלים ולא נמשיך בזה ולא נרבה זאת. בצבא נוצרת התלכדות פנימית, אמנם החיילים שייכים לאירצוניהם ולמפלגות, ומותר לכל אחד לדאוג לאירצונו, מותר להקים מכבי, אך מותר להקים גם אירגון אחר.
- ענין השיתוף בהחלוצ - אני מפריד בין סעיף זה והפעולה בחו"ל בכללה. לפעולה בהחלוצ בא בחשבון אירגון חלוצי, אתם אינכם אירגון חלוצי. אתם אירגון ספורטיבי כללי, ובו יש מקום לכל הזרמים. הבעתי בזמנו דעתי

שצריכה להיות מסגרת כללית לספורס לכולם, שגם תפועל והארגון סחיה בסולנית ימצא בו את מקומו, לורד פילטשיס היה בעד זה, אך זה לא יצא לפועל. לא אתגוד לשם מכבי, כי השם שייך לכל העם. עליכם להחליט אם זה אירגון כללי או אירגון ככל מפלגה - כמובן מלה זו בארץ.

לא ברור מה הוא המכבי, אני רואה שאתם רוצים להיות גם אירגון פוליטי, גם אירגון ציוני, גם אירגון לספורס, אז תהיה כפילות, חברים נמצאים במפלגות שונות, אתם אינכם מיוחדים ע"י פעולת חלוצית. לפעילה בהחלוץ האחד באים בתשבון רק אירגונים חלוציים, סכם יוצאים חלוצים, מכל עם ישראל יוצאים חלוצים, מחלוצים אינם בני חלוצים, אך בקרב החלוץ פועלים רק אירגונים חלוצים.

אחרת היא הפעולה בחו"ל בכללה. אנחנו עומדים בקשר מתמיד עם המכבי העולמי. הקטרים אמנם אינם עכשיו כל כך אמיצים בגלל סיבוש הדרכים. בעניני חו"ל נצטרך לשקול דרך המכבי העולמי.

ה' פלס: ^{העולמית} הנשיאות/מחולקת לשנים - חלק בלונדון וחלק בתל-אביב, הפעולה בארצות המזרח היא בידי החלק שמוסבו בתל-אביב.

דב"ב: לא טוב לערוב את המונקציות של המכבי בארץ-ישראל ובגולה, אך נהיה מוכנים לדון אתכם על הפעולה בגולה, אם אתם מדברים בשם המרכז העולמי.

עליכם להגדיר את עצמכם, אמנם לגוי מסוגל אני להסביר מה זה מכבי, אך אין אני יודע אם אתם מסוגלים להסביר לי זאת, כי לעצמכם אין הזכר ברור.

ה' פלס: בנוגע לכלליות יכולתי לצטט את דברי אדוני במועצת ההסתדרות. (ב) לא ייתכן פירוק זין חד-צדדי. המכבי רוצה למלא פונקציה אחת

בעם היהודי, אך זה לא ניתן לו, אך הוא אינו יכול רק לשחק כדור רגל. אנחנו מוכרחים להתקיים במציאות כמו שהיא, וייתכן שלא תמיד אנחנו מתאימים לצורחות הקובלות, ולייכולה מה לשמש דוגמא ה"סוקול". מכבי זה לא רק

אירגון לספורט, הוא גם אירגון מחנך ציוני, כי אחרת מה תפקידו בהסכבי הצעיר.

ואשר לדרישתנו בענין התישבות החיילים - אנחנו מבקשים שלא יחייבו את חברינו לסגור מסיימת.

דב"ג: ההנהלה פועלת בהתישבות מתוך התחשבות שהגורם העיקרי הוא המתיישב, ויש לו זכות הגדרה עצמית. ההנהלה דואגת למסקיות, לצרכי הארץ, ולא נעשה זאת על ידי הסכבי, כמו שלא נעשה זאת על ידי אירגונים אחרים. אם יהיו חיילים בעלי אידיאה מסוימת והם יקומו נקודה שלהם, אנחנו נעזור להם.

יש דבר אחד שבו אתם צריכים למלא ~~ה~~ תפקיד הנובע מעצם מהותכם, אחקש להגדיר תפקיד זה. נעמוד במערכה, במערכה פוליטית, ובו אתם צריכים למלא תפקיד, וזה תלוי בכם, וזה שותפה בחיות הסכבי ציוני לוחם. ה' שלט: אדוני צריך לקבוע אם אנחנו מסוגלים לכך. עמדתנו היא ברורה ואינה משתכנת לשתי פנים.

דב"ג: אשר לדרישותיכם המעשיות - מחלקת הנוער, האם אתם חושבים שמישהו יתכריכם יעבוד בה כפקיד, אמנם אני יודע הנה הוסף לעיקר בארץ, זה צריך לברר.

אכל מה שאני הייתי רוצה זהו אם יש עוד כוח שאפשר להסען עליו במערכה הפוליטית.

ה' שלט: ללא כל ספק.

דב"ג: כאן דברים שבלב, אין לבחון את הלב, יש הסטנדרטים להסכבי רק למען הספורט, איני מוסל זאת, אך השאלה אם הנהגתו חדורה רוח זו. אני מצטרף להגיד שבמשך חמש שנים סאנחנו עומדים במערכה לא ראיתי תמיד את הסכבי מוכן, איני אומר שאתם גרועים מאחרים. אשר לדוגמת הסקול הענין היה אחר - העיקר בו היה מכשיר לשיחרור העם, זו הייתה הרוח והיעוד שלו, היותירוצה שזה יהיה יעודו גם של הסכבי.

הכוונות שקמו בארץ לא קמו כי הכירו בהם, איש לא הכיר בציונות
הרשמית ב"השומר", היה רק איש אחד שהיה לו חוש לדבר זה אוסישקין, הוא חש
שקם דבר מה חשוב, אבל הם לא קבלו תמיכת ה"ממשלה" אז - המשרד הארצישראלי
או שיינקין, לאנשים היה יעוד והם עשו, אם זו תהיה רוח המכבי ה"ממשלה"
של עכשיו תהיה אתכם.

אני עוקב אחרי המכבי, אני מתעניין בו מבחינת זו, לצערי הוא
אינו מכשיר המערכה הפוליטית, באותה המידה שהוא צריך להיות, זו צריכה
להיות הנשמה של המכבי והספורט הנוף; הנשמה צריכה להיות - מערכת העתיד
של העם היהודי, אם תהיו זאת תמלאו את תפקידכם.
אשר לעניני תקציב - איני עוסק בזה, אך אולי מגישו את בקשתכם
בכתב ואתענין בזה.

בשעה 11:00 בא אלי מהנדס בלומנוי. הוא עיבד תכנית של הספקת
גזם וכל תוצרת הלוראי על ידי כונוסכול כל הסוכנות, אמרתי לו שאביא תכניתו
לפני ועדת ההיכון ואחרי בדיקת מוכחים אתקשר שוב אחר.
הוא השאיר לי גם תכנית שניה - על הובנת הארץ, ועל זאת אמרתי
לו שאיני יודע אחיש לבני המומחים לבדיקת הדבר.

בשעה 11:20 בא אלי מהנדס מ' קליינר שספר לי על פעולתו
ב-1939/40 בענין התזרת נשים ובני משפחה של תושבי א"י מפולין
והצלתו בענין זה. הוא ספר לי גם על קשריו עם מקידים שונים באיטליה,
ושהוא בסוף שאת קשריו אלה יוכל לנצל גם עכשיו לפעולת הצלה, אילו
יכול היה להגיע לקושטא. אמרתי לו על הקשיים בהשגת ויזות לקושטא,
אך אמסור על הדבר למספלים בדבר ההצלה.

בשעה 11:40 בא אלי דר' קליינבוים והביא בפני

א. גיוס הנוער הנזכר את כתי הספר התיכונים.

בענין זה יש החלטות שונות, לעתים מתנודות, וזה מביא לידי

התחמקות הנוער.

בזמנו הוחלט על שנת שירות לאומי, והנוער הנזכר את שנת השירות

חושב שהוא פטור מצו הגיוס, ומדוע יהיה בחור זה בן 18 מועלה לטובה מאחר

אמרתי לו שברור ששנת השרות אינה טודה את האיש מללא את חובתו

הלאומית. איני רואה מה מקום להחלטה מיוחדת של ההנהלה, אלא איקבע בישיבת

הקרובה מזה שירוש הדברים, ונכנס לדיון רק אם מישהו יעצור.

חלק שני בשאלה נובע למחלקת החינוך, האוניברסיטה והתכנין.

התחייבו בזמנו לאמסר לבתי הספר הגבוהים: סטגריובים לטורים, אוניברסיטה

והתכנין לאמסר את המשכת הלימודים בקורסים הואשונים, ז"א הקציבו להם

מיכסה מסוימת הנקבעת בכל שנה על ידי ועדה המורכבת מקליינבוים, ריקטור

האוניברסיטה וקסלנסקי, אך ענין זה מסריע למחנה אימונים והשרות, כי

אחרי שהאנשים נמצאים שלושה-ארבעה חדשים בשרות, משוררים אותם לובשת בקשות

לבתי הספר הגבוהים, ולא כולם חוזרים לשרות. עתה הצעתו היא להבטיח את

המיכסה לא על ידי כוברים של ש השנה השומפת, אלא בוגרי בתי הספר התיכונים

הנמצאים באסונים או בנוסרות שתי שנים.

אמרתי לו שיש לברר דבר זה יפה, אם אנחנו באמת נוכל להבטיח את

המשכת הלימודים בבתי הספר הגבוהים, טוב יעשה אם ישאל את אנשי האוניברסיטה

והתכנין, אם אין להם שום דבר נגד זה, ואחרי שיברר השאלה אתם נראה מה

עלינו לעשות.

ב. הכשרות להתישבות

ברור שהם חייב גיוס לפי הצו, אך הכשרתם במשקים אינה קטורה

במילוי הצו הלואמי. עתה היא ההצעה לחייב אותם למחנה אימונים לשנתיים.

אמרתי לו שמה יש לברר אם זה מחייב להוציא אותם ממקומות הכשרתם.

אם אפשר לסדר את האימונים במקום שאליו הם היו הולכים בלאו הכי, אין כל התנגדות לדבר, אלא יש לקדמו בברכה. אם אקבל הודעה מהמספלים בדבר שזה מסודר, הרי יש להניח שלא תהיה כל התנגדות.

קליינבוים אמר שזאת אין הוא יכול להבטיח הבטחה מחלטת, כי יש לעתים תנאי העבודה שאינם מאפשרים זאת, כי כלבד אמונים יש עליהם עוד חובות, וזה אינו ניתן תמיד לאיחוד עם מקומות ההכשרה. בקשתי אותו לברר נקודה זו ולהביא שאלה זו בפני עוד הפעם.

ג. המתבגרים מבני המסכים הקיבוציים

יש לחייב כל מתבגר במסך קיבוצי ללכת לשנתיים למחנה אימונים. עוררתי תשומת לבו להתנגדות שזה יכול להביא, כי המסכים יסענו שלוקחים מהם את ממשיכיהם, ויש עוד לעיין בדבר.

ד. מתבגרים מבני המושבים

אסף מציע להקים מחנות איזוריים לבני המושבים ל-7-8 ימים לחדש, וההוצאות יהיו על חשבונם. אמרתי שאין לי כסובן נגד זה כל דבר אם הנועת המושבים תסכים. בהזדמנות זו אמרתי, שיש לעשות דבר מה לשבור את אדישותו של חבר הקבוצות בענין מחנות האימונים.

=====

אחר הצהרים היתה ישיבת ועדת התיכון לבירור שאלת טאזן המים בהשתתפות מוסחים ובערב ישיבת ועדת הארבעה המייעצת.

=====